

Міжкультурний посібник для переміщених українців та тих, хто їх підтримує

Sara Jones
Natalia Kogut
Irina Kuznetsova

UNIVERSITY OF
BIRMINGHAM

Ми підготували цей посібник, щоб підтримати міжкультурне взаєморозуміння між переміщеними українцями, які проживають у Великобританії, і тими, хто їх підтримує. Міжкультурне розуміння означає більше знати про іншу культуру та спосіб життя, але це також означає визнання будь-яких упереджень, які ви можете мати щодо цієї культури. Звернення до цих упереджень може допомогти уникнути конфлікту та забезпечити позитивні стосунки. Знання того, які припущення можна зробити щодо переміщених українців у Великій Британії, також може допомогти зорієнтуватися у викликах, пов'язаних із побудовою життя тут. Ми розробили цей посібник на основі нашого дослідження з українськими громадами та хостами Homes for Ukraine, а також з їхнього внеску та порад.

Війна в Україні

Українці, які прибувають до Сполученого Королівства через «Homes for Ukraine», пережили травматичний досвід війни та переміщення. Нинішня війна в Україні почалася в лютому 2022 року; однак існує набагато довша історія російського втручання та агресії в Україні. Це і війна на сході України, яка почалася в 2014 році, і анексія Кримського півострова. Деякі з переміщених осіб у 2022 році пережили внутрішнє вимушене переселення раніше: можливо, це не перший випадок, коли вони були змушені покинути свій дім. Майже всі українці знатимуть когось, хто загинув на війні, і/або когось із близьких, які досі живуть в Україні або перебувають в збройних силах. Згідно зі статистикою, наданою Організацією Об'єднаних Націй, з часу повномасштабного вторгнення загинуло 12 605 цивільних осіб, але, ймовірно, незареєстрованих втрат набагато більше. Повідомляється, що повномасштабне вторгнення Росії зруйнувало або пошкодило 13 % житлового фонду, що торкнулося 2.5 млн домогосподарств. Численні переміщення, втрата родини та друзів, знищення майна неодмінно мають значний вплив на психічне здоров'я.

Українцям часто здається, що британська громадськість забула про війну в Україні: ті, з ким ми спілкувалися, описували зустрічі з людьми, які вважали, що війна закінчилася, або навіть «фейкова». З іншого боку, британці іноді дивуються, коли українці повертаються в Україну на короткий період. Вони часто роблять це, щоб відвідати близьких, які не можуть подорожувати; наприклад, чоловіки, сини та батьки, яким заборонено виїжджати з країни та які, можливо, були призвані. Це не означає, що якась частина України є «безпечною». Вплив війни найбільш відчутний у східній і центральній частинах країни; однак Західна Україна все ще зазнає ракетних обстрілів і зазнає втрат. Українці повідомляють, що постійні сирени не дають відчутти захищеність.

Хто їде до Великобританії з України?

Станом на 16 грудня 2024 року приблизно 218 600 українців прибули до Великої Британії через українські гуманітарні програми (Sponsorship Scheme Ukraine («Homes for Ukraine») і Ukraine Family Scheme, яка зараз припинена). Останні дані Управління національної статистики (ONS, квітень 2024 р.) свідчать про те, що 70% дорослих, які прибувають, – жінки, і 77% – у віці від 18 до 49 років. Ті, хто приїжджає до Великобританії, як правило, мають вищу освіту, приблизно 80% мають ступінь бакалавра або вище: приблизно 69% зараз працюють у Великобританії. Більшість із 7594 опитаних українців (78%) заявили, що вони відчувають дуже чи певною мірою особистий зв'язок із Великобританією.¹

Це свідчить про те, що українці, які приїхали до Сполученого Королівства через українські гуманітарні програми, загалом почуваються дуже гостинно прийнятими. Однак це не означає, що вони не стикалися з дискримінацією. Дослідження Університету Бірмінгема² повідомляє про вплив шкідливих стереотипів – або «східного європеїзму» – на зусилля переміщених українців відновити своє життя у Великій Британії щодо житла, роботи, охорони здоров'я та освіти. «Східний європеїзм» є формою дискримінації, яка позиціонує Східну Європу як «відсталу», а мігрантів з регіону як низькокваліфікованих і неосвічених (стереотип «польського прибиральника» або «румунського збирача фруктів»).³ Для тих, хто підтримує українців-переселенців, важливо розуміти та визнавати це явище та його наслідки, які можуть підсилюватися ворожим ставленням до біженців і переміщених осіб.

¹ Office for National Statistics: *Visa holders living in the UK under the Ukraine Humanitarian Schemes, follow-up survey: 15 April to 22 April 2024*: <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/internationalmigration/bulletins/visaholdersenteringtheukundertheukrainehumanitarianschemes/15aprilto22april2024>. Sample size 7,594.

² Charlotte Galpin et al., *Support for Displaced Ukrainians: The Role of History and Stereotypes*. Available at: <https://postsocialistbritain.bham.ac.uk/outputs/12/>.

³ Ivan Kalmar (2022), *White but not Quite: Central Europe's Illiberal Revolt* (Bristol: Bristol University Press).

Що пропонує схема «Homes for Ukraine»?

Схема «Homes for Ukraine» — це гуманітарний візовий маршрут, який пропонує українцям, переміщеним через війну, отримати візу до Сполученого Королівства, щоб жити, працювати, навчатися та отримувати пільги протягом обмеженого періоду часу (спочатку 3 роки, тепер 18 місяців). У лютому 2024 року уряд Великої Британії оголосив, що переміщені українці зможуть подати заяву на продовження візи на 18 місяців протягом останніх 28 днів дії існуючої візи.⁴ У листопаді 2024 року уряд чітко заявив, що час, який українці провели у Великій Британії за гуманітарними візами, не зараховуватиметься до маршруту тривалого проживання та поселення у Великій Британії.⁵

Таким чином, українці отримали безпечний проїзд до Великобританії, але з обмеженим статусом і наразі без чіткого шляху до довгострокового права залишитися. Це створює тиск і невизначеність для українців і ускладнює їм планування життя. Це створює перешкоди з точки зору забезпечення трудових контрактів, договорів оренди, позик для стартапів або іпотеки. Один із наших опитаних наголосив:

Мені відмовили, тому що неможливо продовжити мою візу, і після закінчення цього навчання вони очікують, що ти попрацюєш на них деякий час. ... у нас не вистачає часу дії візи, і чим більше часу йде, тим більше ви не можете знайти роботу, тому що... роботодавці цього не люблять.

Після 3 років війни багато українців побудували життя у Великій Британії, мають роботу, діти відвідують школу. Можливо, вони втратили свої домівки в Україні. Багато хто захоче повернутися в Україну після закінчення війни, але примушення до цього може сприйматися як друге (або третє) переміщення з країни, яку вони зараз називають домом. З опитаних ONS українців у квітні 2024 року 88% мали намір подавати документи на продовження візи. 68% сказали, що воліли б залишитися у Великобританії, навіть якщо було безпечно повернутися в Україну. Як сказав один із наших опитаних:

⁴ Applications opened early in February 2025: <https://www.gov.uk/government/publications/ukraine-permission-extension-scheme-information/ukraine-permission-extension-scheme-information>

⁵ Government statement on changes to immigration rules: : <https://questions-statements.parliament.uk/written-statements/detail/2024-11-26/hcws250>

Діти влаштувалися в школу, у них є друзі. Вони тепер щасливі. Вони вже залишили своїх друзів в Україні, і повторити це буде важко. Я боюся, що нам, можливо, доведеться починати все спочатку.

Українська культура та історія

Опитування ONS у квітні 2024 року показало, що більшість українців (95%) дуже або досить задоволені поточною угодою про спонсорство, але для 67% це не той самий спонсор, що особа, до якої вони приїхали вперше. 13% тих, хто змінив спонсора, стверджують, що їх первісна домовленість з хостами закінчилася раніше, а 17%, що вони зазнали труднощів з першим хостом. Наше дослідження показує, що розбіжності у стосунках із хостами можуть бути спричинені міжкультурним непорозумінням і некорисними припущеннями щодо рівня розвитку України.⁶ Хости, які трохи дізнаються про українську культуру та історію, можуть підтримувати позитивні стосунки. Особливо важливим у

⁶ See Galpin et al., *Support for Displaced Ukrainians*.

нинішньому контексті є розуміння історичних відносин між Україною та Росією та становлення української національної ідентичності. Це коротке відео дає огляд історії України з української точки зору, і ми рекомендуємо його вивчити: : [Living in the UK after Communism: Ukraine - YouTube.](#)⁷

Мова є важливою частиною ідентичності, і це стало ще більш відчутно в контексті нинішньої війни. Деякі українці розмовляють лише українською (переважно із Західної України), тоді як деякі люди розмовляють лише російською (переважно зі Східної України); деякі люди володіють обома мовами або використовують їх суміш. Після повномасштабного вторгнення деякі українці (зокрема російськомовні) почали сприймати російську мову як мову агресора – примушення користуватися нею може призвести до повторної психологічної травми.⁸

Україна є етнічно різноманітною країною зі значною кількістю меншин, включаючи кримських татар, румунів, болгар, угорців, вірмен, євреїв і поляків. Існує також значна ромська спільнота, яка має давню історію дискримінації.⁹ В той час як у Британії проживає значна частина населення, яке належить до світової більшості, приблизно 18% походять з небілих етнічних груп¹⁰, міжнародна міграція є відносно недавнім явищем для України.

Останніми роками в Україні відбувся значний прогрес у сфері прав ЛГБТК+, зокрема в соціальних і культурних настроях. Однак одностатеві шлюби залишаються незаконними, і одностатеві пари не можуть усиновити дітей. У 2024 році Україна посіла 40 місце з 49 європейських країн щодо прав ЛГБТК+ (Британія посідає 15 місце в тому ж рейтингу).¹¹ Расизм, гомофобія та трансфобія присутні в обох країнах, і їм потрібно протистояти, де б вони не були. Однак хостам і їх українським гостям може знадобитися визнати, що вони виходять з різного набору соціальних і культурних норм, ставлень і розумінь.

⁷ Full URL: <https://www.youtube.com/watch?v=rGN0NXhaeWE>

⁸ See Galpin et al., *Support for Displaced Ukrainians*.

⁹ <https://minorityrights.org/app/uploads/2024/01/mrg-rep-ukraine-en-apr19.pdf>

¹⁰ <https://www.ethnicity-facts-figures.service.gov.uk/>

¹¹ <https://rainbowmap.ilga-europe.org/countries/ukraine/>

Житло – спонсорство та переїзд (move on)

Тертя між хостами та гостями «Homes for Ukraine» можуть виникати через повсякденні відмінності між двома культурами: деякі з них ми перелічуємо нижче. Усвідомлення цих відмінностей може допомогти хостам і гостям зрозуміти один одного.

Хости та українці, з якими ми спілкувалися, наполегливо рекомендують визначити очікування заздалегідь (наприклад, за допомогою набору письмових правил внутрішнього розпорядку, які обидві сторони погоджують). Українці повинні ознайомитися з відмінностями у способах життя між Великою Британією та Україною та взяти участь у встановленні «правил будинку» зі своїми господарями до прибуття.

Хости також порадили усім, хто думає запропонувати притулок, поговорити з іншими, хто брав участь у схемі, щоб краще їх підготувати. Хости мають усвідомлювати той факт, що їхні гості втекли від війни та, можливо, страждають від психічних травм, що їм знадобиться приватний простір, а також вони будуть використовувати загальні місця (кухні, вітальні, ванних кімнат). Багато хостів дуже позитивно відгукувалися про свій досвід і тепло відгукувалися про своїх теперішніх і колишніх гостей. Однак вони також зазначили, що це було суттєве зобов'язання, що часто займало багато часу, і може бути надзвичайно стресовим для всіх сторін, якщо стосунки зруйнуються.

Багато переселених українців зараз опинилися взмозі переїхати в орендоване приватне житло (45%). Однак це непростий процес, і українці та їхні хости повинні усвідомлювати, що це може зайняти деякий час. Багато хостів десятиліттями проживають у власних будинках і можуть не знати про значні зміни на ринку житла Великобританії в цей період. Українцям може знадобитися до півроку, щоб знайти підходяще приватне житло, і їм, імовірно, потрібна підтримка в цьому. Як зазначив один із наших опитаних:

Важко було орендувати квартиру, тому що треба або мати гарантора, або платити за півроку одним платежем і це було важко.

Згідно з опитуванням ONS у квітні 2024 року, 50% українців, які шукають приватне житло, зіштовхнулися з проблемами доступу до ринку приватної оренди. Зокрема, це фінансові труднощі, такі як дохід (42%), неможливість знайти депозити (26%), відсутність поручителя чи довідок (49%) або труднощі з підтвердженням банківської чи трудової історії (21%). Фонд «Move on» міської ради Бірмінгема (Birmingham City Council) вирішує багато з цих проблем. Фонд надає до 4000 фунтів стерлінгів (залежно від кількості членів сім'ї) на депозити, плату за оренду за перший місяць, а також на основну побутову техніку та меблі.

¹² Інші ради запровадили інші заходи підтримки для українців. Наприклад, Sandwell Metropolitan Borough Council та Cherwell District Council запровадили знижку на 50% міського податку (council tax) для українців, які переїжджають із приймаючого житла у власний дім. ¹³ Wandsworth Borough Council пропонує авансові орендні платежі та депозити, а Рада виступає гарантом. ¹⁴

Окрім фінансових питань, тривожить те, що аж 34% українців, опитаних ONS у квітні 2024 року, виявили упередженість або дискримінацію з боку орендодавців та агентств з нерухомості. Українці повідомили нам, що орендодавці не бажають обирати українців як орендарів (навіть там, де вони працюють на хороших роботах) і що агенти з нерухомості штучно завищують орендну плату для українців; наприклад, вимагаючи орендної плати за 6 місяців наперед.

Якщо хости вирішать, що вони хочуть розірвати угоду про надання притулку українцям, вони повинні намагатися попередити своїх гостей якомога раніше (уряд рекомендує повідомити гостей і раду щонайменше за два місяці) ¹⁵ і бути готовими допомогти їм орієнтуватися на складному ринку житла: раптове

¹²https://www.birmingham.gov.uk/info/50276/ukraine_sponsorship_scheme_homes_for_ukraine/2663/homes_for_ukraine_%E2%80%93_move_on_funding

¹³ See: <https://www.sandwell.gov.uk/council-tax/council-tax-%E2%80%93-homes-ukraine-scheme>; <https://www.cherwell.gov.uk/info/25/council-tax/1153/council-tax-discount-homes-for-ukraine-scheme>.

¹⁴ <https://www.wandsworth.gov.uk/news/news-march-2024/improved-housing-support-for-ukrainian-refugees/>.

¹⁵ <https://www.gov.uk/guidance/ending-your-hosting-arrangements-and-helping-your-guest-with-their-next-steps-homes-for-ukraine>.

припинення угоди про надання притулку може призвести до того, що гості залишаться бездомними.

Робота та бенефіти

Як зазначалося вище, ті, хто прибуває до Сполученого Королівства через українські гуманітарні програми, є високоосвіченим населенням, і більшість з них працевлаштувалися у Великобританії. Українці часто виявляють справжнє бажання працювати, робити внесок і бути продуктивними. Часто це контрастує з негативним сприйняттям отримання державних пільг, які також є менш щедрими в Україні.¹⁶

Однак, згідно з даними ONS за квітень 2024 року, 66% переміщених осіб унаслідок війни та працевлаштованих у Великобританії не працюють у тому ж секторі, що й в Україні. Найбільше працює в сфері гостинності (20%), виробництва (12%) та інформаційних технологій (10%). 50% тих, хто шукає роботу, повідомляють про труднощі: зокрема, рівень англійської мови (50%), відсутність роботи, яка відповідає наявним навичкам (40%), відсутність роботи поблизу дому (34%) та відсутність визнання кваліфікації (31%). Хоча більша частина українців, які працюють у Великій Британії, погоджується, що їхні навички, знання та кваліфікація використовуються на їхній поточній посаді, приблизно 1/3 частково або категорично не погоджуються з цим твердженням. Не зважаючи на високий рівень задоволеності роботою (71%), 61% опитаних хотіли б знайти нову роботу.

Це свідчить про те, що від українців часто вимагають «пониження кваліфікації», щоб знайти роботу у Великобританії; тобто погоджуватися на роботу нижчого рівня кваліфікації та освіти.¹⁷ Дослідження показують, що з цим також стикаються інші групи мігрантів зі Сходу Європи (але не з країн Західної Європи).

¹⁸ Тому українцям може знадобитися додаткова допомога, щоб написати резюме

¹⁶ See Sara Jones and Natalia Kogut, "Mismatched Expectations: Eastern Europeanism, the Slow Memory of the Cold War, and Life in the UK for Displaced Ukrainians", *Memory Studies* (forthcoming): <https://research.birmingham.ac.uk/en/publications/mismatched-expectations-eastern-europeanism-the-slow-memory-of-th>.

¹⁷ Sara Jones and Natalia Kogut, *Effectiveness of Support for Displaced Ukrainians*. Available at: <https://research.birmingham.ac.uk/en/publications/effectiveness-of-support-for-displaced-ukrainians> and Galpin et al., *Support for Displaced Ukrainians*.

¹⁸ Ron Johnston, Nabil Khattab, and David Manley (2015) "East versus West? Overqualification and earnings among the UK's European migrants", *Journal of Ethnic and Migration Studies* 41(2): 196-218.

(CV), супровідні листи (cover letters) та подати заявку на роботу у спосіб, який «визнають» британські роботодавці. Деякі поради включають:

- Українцям слід звернутися за порадою до тих, хто має досвід роботи на ринку праці Великобританії щодо стилю та формату свого резюме та супровідного листа. Вони суттєво відрізняються від стандартних в Україні. Центри зайнятості та спеціалісти-консультанти можуть допомогти.
- Переконайтеся, що кваліфікації написані з їх еквівалентом у Великобританії. Ви можете дізнатися, як переводяться кваліфікації, тут: <https://www.gov.uk/guidance/conversion-of-academic-and-vocational-qualifications-homes-for-ukraine>. Деякі професійні кваліфікації не підлягають переведенню.
- Рекомендації від попереднього роботодавця у Великобританії мають вирішальне значення для працевлаштування на більшість висококваліфікованих посад. Це може означати працевлаштування в іншому секторі, щоб отримати досвід у Великобританії.

Українці та ті, хто їх підтримує, повинні знати про бар'єри, які може створювати дискримінація мігрантів, особливо мігрантів зі Сходу Європи, у пошуку роботи та на робочому місці. Поряд із доказами заниження кваліфікації, звіт про досвід українців у країнах-членах ЄС показує, що 10% вважають дискримінацію перешкодою для пошуку роботи.¹⁹ Один із наших опитаних припустив подібний досвід у Великобританії:

Коли я почав більше працювати з клієнтами там із таким ставленням, там не завжди відносяться з повагою до таких людей, до імігрантів, до представників Східної Європи, коли це Польща, Румунія, Україна, Чехія і так далі.

Догляд за дітьми є ключовим питанням для багатьох переміщених українців (більшість із яких жінки, багато з яких прибувають із дітьми та без чоловіка). Українцям варто ознайомитися зі своїм правом на пільги, пов'язані з доглядом за дитиною (наприклад, 30 безкоштовних годин і неоподатковуваний догляд за дитиною).²⁰

Існують також ключові відмінності в культурах на робочому місці у Великобританії та Україні. Наприклад, українці схильні висловлюватися більш прямо, що може бути витлумачено британськими колегами як конфронтація або грубість. Дрес-код на українських робочих місцях, як правило, більш формальний.

¹⁹ European Union Agency for Fundamental Rights, *Barriers to Employment of Displaced Ukrainians*. Available at: <https://fra.europa.eu/en/publication/2023/barriers-employment-displaced-ukrainians>, <https://www.gov.uk/check-eligible-free-childcare-if-youre-working> <https://www.gov.uk/get-tax-free-childcare>

Освіта

З тих українців, які мають дітей на утриманні, 51% користуються початковою школою, 44% середньою школою і 12% подальшою освітою. Є деякі відмінності у шкільній освіті у Великобританії порівняно з Україною. Хоча у Великій Британії батьки мають певний вибір куди відправити своїх дітей, у популярних школах часто забагато записів, і школи розподіляють місця відповідно до опублікованих критеріїв вступу.

З деякими варіаціями (наприклад, для релігійних або вибіркових шкіл) пріоритет надається «підопічним» дітям (всиновленим, прийомним або під опікою); дітям, які мають братів і сестер у школі; і тим, хто живе найближче до школи. Це означає, що територія охоплення може змінюватися з року в рік. Якщо діти не отримають місця в місцевій школі, їм може бути виділено місце на деякій відстані від їхнього будинку. Хостам може знадобитися надати значну допомогу своїм гостям у пошуку відповідних місць для навчання. Від одного з наших опитаних:

Отже, ми подали документи до шкіл, як тільки приїхали, нам прийшло повідомлення, що заявка в обробці. Місяць взагалі не було відповіді, а тепер прийшов лист, що в жодній із обраних нами шкіл немає місць. І ми вибрали вісім шкіл.

У Великій Британії приділяється велика увага відвідуванню школи, включаючи штрафи для батьків дітей, у яких погана відвідуваність. В Україні більше уваги приділяють засвоєнню знань і більше тестів та іспитів, щоб перевірити, чого дитина навчилася. В Україні поведінка контролюється ретельніше, а спілкування з батьками більше, ніж у Великобританії.

Українці, з якими ми спілкувалися, повідомляють про випадки булінгу, як словесного, так і фізичного, у школах. Інколи це пов'язано з українською національністю дітей, або з війною в Україні. Батьки повідомляють про розчарування через обмежену реакцію шкіл і небажання з боку вчителів говорити з учнями про війну та досвід переміщення. Культурні відмінності також означають, що українські діти рідше повідомлятимуть про негативну поведінку інших учнів щодо них. Окреме занепокоєння викликає те, як культура та історія України викладаються та часто плутаються з російською культурою та історією. Університет Бірмінгема випускає окремі посібники для вчителів і шкільних адміністраторів щодо цих питань.

Охорона здоров'я

Згідно з опитуванням ONS у квітні 2024 року, більшість українців у Великій Британії мали доступ до медичної допомоги з моменту прибуття, наприклад до лікаря загальної практики (81%), лікарні (52%) та стоматолога (43%). Однак лише 10% мали доступ до послуг з питань психічного здоров'я, таких як консультування, причому більшість (76%) заявили, що вони не потребували доступу до такої підтримки. 75% були дуже або досить задоволені послугами лікаря загальної практики, які вони отримали, 82% – лікарнею та 64% – стоматологом. Проте 64% опитаних заявили, що повернулися в Україну для отримання лікування чи лікування зубів. Різниця в стандартах медичної допомоги у Великій Британії та Україні є однією з найбільш поширених тем у нашому дослідженні. Один із наших опитаних зазначив:

Ми завжди лаяли систему в Україні, думали, що все, не знаю, не ідеально, але все якось пізнається в порівнянні. Тут мій головний страх – зіткнутися з необхідністю потрапити в медичний заклад, щоб отримати будь-яку допомогу.

В Україні багато українців мають доступ до доступної приватної медичної допомоги, у порівнянні з якою Національна служба охорони здоров'я (NHS) не виграє. Українці не звикли до тривалого очікування і звикли мати можливість вимагати (і оплачувати) доступні діагностичні дослідження (кров, рентген тощо) і рецепти. Окрема проблема полягає в тому, що діагнози та рецепти лікарів в Україні часто не визнаються британськими лікарями, а це означає, що процес діагностики доводиться починати з нуля.

Психічне здоров'я осіб, переміщених через конфлікт, дуже вразливе, і українцям може бути складно отримати доступ до консультування та терапії через NHS. У радянський період психічне здоров'я було стигматизоване, що створювало додаткові бар'єри для доступу, особливо для старших поколінь. Мовний бар'єр створює додаткові проблеми, і українським терапевтам важко отримати ліцензії на практику у Великій Британії. Нижче наведено кілька контактів у разі ургентних проблем із психічним здоров'ям.

Щоденні розчарування

У Великій Британії є багато відмінностей у повсякденному житті порівняно з українським; деякі з них сприймаються позитивно і радісно, інші сприймаються негативно. Усвідомлення останнього може допомогти орієнтуватися в процесі адаптації.

- Використання електроенергії, газу та води: в Україні фіксована оплата на одну особу більш поширена, ніж використання лічильників;
- Часто послуги можна отримати лише по телефону: мовний бар'єр ускладнює це;
- Інформація, в тому числі від державних органів чи лікарень, надсилається поштою, а не електронною поштою, і затримки в її отриманні можуть мати серйозні наслідки;

- Дуже важко отримати підтвердження адреси вперше у Великобританії, але воно (як правило) потрібне для відкриття банківського рахунку та подання заявки на отримання бенефітів.
- Українці звикли до очних консультацій у магазинах, місцевих органах влади, медичних установах тощо без попереднього запису. Відсутність цього у Великій Британії іноді сприймається українцями як поганий сервіс.
- Плата за страхування автомобіля підвищена для мігрантів (іноді вдвічі перевищує суму, що стягується з еквівалентного водія Великобританії). Ймовірно, це не базується на навичках чи досвіді водія, а скоріше на тому, що він керує автомобілем з водійським посвідченням, виданим не членом ЄС.

Що далі?

Ми сподіваємося, що інформація в цьому посібнику була для вас корисною. Як наголошували хости, які брали участь у наших слуханнях, бути хостом означає не лише надати притулок, але й допомогти людині чи навіть сім'ї почуватися осілими у Великобританії, орієнтуватися в нових громадах і містах і часто мати справу з бюрократією. Це непросто і може вимагати вашого часу та зусиль. Проте багато хостів і гостей, з якими ми спілкувалися, розповідали, що вони подружилися і навіть після переїзду продовжують підтримувати стосунки, як зауважила ця молода родина, яку прийняв вдівець-пенсіонер:

Він тепло зустрів нас, коли ми приїхали. (...) Після того, як ми знайшли дім і переїхали, тепер живемо без спонсора, але часто відвідуємо його. Він як член нашої родини, який намагається допомогти.

Сподіваємося, що ваша подорож буде такою ж корисною та успішною. Велике спасибі за підтримку переміщених громад.

Подальша підтримка та поради

Refugee and Migrant Centre пропонує допомогу, пов'язану з облаштуванням у Великобританії (правова допомога, шляхи до працевлаштування, Homes for Ukraine): <https://rmcentre.org.uk/get-help/>

Опора зареєстрована благодійна організація, що допомагає українцям відбудувати їхні життя у Великобританії: <https://opora.uk/>

Sunflower Sisters for Ukraine підтримує особливо жінок з дітьми, що втекли від війни: <https://sunflowersistersforukraine.org/>

Barnardo's запровадив безкоштовну лінію допомоги українцям (Ukrainian Support Helpline), де працівники розмовляють англійською, українською та російською мовами. Щоб отримати допомогу та пораду щодо різноманітних питань звертайтеся за номером 0800 148 8586, з понеділка по п'ятницю (з 10 ранку по 8 вечора) та по суботах (з 10 ранку по 15:00).

Association of Ukrainians in Great Britain (AUGB) є найбільш розгалуженою організацією для українців та вихідців з України у Великобританії: <https://www.augb.co.uk/>

У більшості регіонів Великобританії місцеві громадські організації відіграють вирішальну роль у підтримці переміщених українців. У Бірмінгемі це наступні організації:

- Birmingham for Ukraine: <https://www.birminghamforukraine.org/>
- Bosnia House: <https://bosniauknetwork.org/>
- Centrala: <https://centrala-space.org.uk/communities/ukrainian-support-project/>
- Kryla: <https://kryla.uk/>
- Moseley for Ukraine: <https://www.moseleyforukraine.org/>
- North Birmingham for Ukraine: <https://nb4u.co.uk/>
- European Welfare Association: www.ewacic.com

Декілька організацій забезпечують надання порад для всіх біженців та осіб, що шукають притулку:

- **Red Cross**: <https://www.redcross.org.uk/get-help/get-help-as-a-refugee>
- **Refugee Council**: <https://www.refugeecouncil.org.uk/our-work/>
- **The No Accommodation Network**: <https://naccomm.org.uk/>
- **World Jewish Relief**: <https://www.worldjewishrelief.org/what-we-do/refugee-employment/>
- **Refugees at Home**: <https://refugeesathome.org/>
- **Migrant Help**: <https://www.migranthehelpuk.org/>

Українці можуть отримати пораду та підтримку щодо отримання бенефітів та пошуку роботи в **Citizens Advice** що може зв'язати їх зі своїми консультантами на місцях: <https://www.citizensadvice.org.uk/>

У разі невідкладних проблем із психічним здоров'ям наведені нижче безкоштовні служби прослуховування пропонують конфіденційні поради від навчених волонтерів. Ви можете говорити про все, що вас хвилює, як би це не було складно:

- Телефонуйте за номером 116 123 щоб поговорити з Samaritans, або надішліть електронного листа: jo@samaritans.org і вам відпишуться в межах 24 годин.
- Пишіть СМС на "SHOUT" на 85258 щоб звернутися до Shout Crisis Text Line, або пишіть СМС "YM" якщо вам менше 19 років.
- Якщо вам менше 19 років, ви можете також зателефонувати на номер 0800 1111 щоб поговорити з Childline. Ця розмова не відобразиться на вашому телефонному рахунку.

Ви можете також звернутися до посібників, що видані іншими організаціями:

- Урядове керівництво для спонсорів:
<https://www.gov.uk/government/collections/homes-for-ukraine-sponsor-guides>
- Homes for Ukraine ресурси для спонсорів:
<https://homesforukraine.org.uk/become-a-host-useful-information/>
- Відкритий університетський безкоштовний курс по українській мові та культурі: <https://www.open.edu/openlearn/languages/introduction-ukrainian-language-and-culture/content-section-overview?active-tab=description-tab>

Подяка

Дослідження, що стало основою для створення нашого посібника, профінансовано Радою з Мистецтва та Гуманітарних Наук (Arts and Humanities Research Council (AHRC)) як частина проекту *Постсоціалістичні Британія: пам'ять, репрезентація та політична ідентичність серед німецьких, польських та українських емігрантів у Великобританії* ((AH/V001779/1)); та University of Birmingham QR Policy Support Fund для проекту *Майбутнє України: молодь, мобільність та післявоєнна відбудова*. Подальше фінансування надано Університетом Бірмінгема AHRC Impact Acceleration Account в рамках проекту *Підтримка переміщених українців: культура, робота та освіта*.

Ми вдячні нашим партнерам по проекту з Міської Ради Бірмінгема (Birmingham City Council) та Centrala за їхню підтримку в розробці цього посібника, а також усім українцям і хостам, які брали участь у слуханнях, які лежать в основі представленої тут роботи.

UNIVERSITY OF
BIRMINGHAM

